

Téma:

**A 2014-2020-as végrehajtási
időszak eljárásrendjeinek,
konstrukcióinak működési
modellje**

Második részteljesítési anyag

Időszak:

2013.07.02.-2013.09.15.

Dátum:

2013.09.15.

SZÁZADVÉG
ALAPÍTVÁNY

SZÁZADVÉG
gazdaságkutató kft.

STRATEGOPOLIS
KÖZMUNTERVÉNYEK, TANÁCSADÁSOK ÉS STRATÉGIÁK KUTATÓ KFT.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú
szerződés teljesítésére készült

Tartalomjegyzék

1.	Vezetői összefoglaló.....	3
2.	Központilag mentorált projektek	4
3.	Normatív támogatási konstrukciók, programok	7
4.	Speciális komplex területi, helyi közösségi konstrukciók.....	10
5.	Pályázati konstrukció	13

1. Vezetői összefoglaló

Jelen döntés-előkészítést támogató elemzés, javaslat **célja, hogy bemutassa a 2014-2020-as végrehajtási időszak eljárásrendjeinek, konstrukcióinak a vázlatos folyamatleírását.** Az előző elemzésben felvázoltuk az új működési modell koncepcióját, amelyre épülnek a vázlatos folyamatleírások. A koncepció fő célkitűzése, hogy a jelenleginél lényegesen gyorsabb, hatékonyabb és hatásosabb forráskihelyezést tudjon az új működési modell megvalósítani.

A koncepció arra a tapasztalatra épül, hogy a **2014-2020-as forrástömeg teljes körű lehívására a jelenlegi (2007-2013-as), elsősorban pályázati alapú rendszer, a legtöbb kedvezményezett (közösségi kedvezményezettek, mikro- és kisvállalkozások, lakosság) esetében nem képes a forráselosztást hatékonyan működtetni.**

A koncepció a különböző eljárásrendek és konstrukciók alkalmazását két fő szempont szerint kategorizálta:

- kedvezményezettek típusa (vállalkozás, lakosság, nonprofit szervezet, költségvetési/önkormányzati szerv, állami/önkormányzati vállalkozás stb.);
- a projekt, beruházás nagysága.

A tervezett konstrukciók kategorizálása

Eljárás, konstrukció típus	Kedvezményezett	Projekt mérete
Központilag mentorált projektek	közösségi kedvezményezettek (központi/önkormányzati költségvetési szervek, állami/önkormányzati gazdasági társaságok, nonprofit szervezetek	pl. 100 millió Ft felett
Normatív támogatás	mikro- és kisvállalkozások, lakosság (társasházak és családi házak), illetve nonprofit szervezetek	pl. 100 millió Ft alatt (társasházak esetén lakásonként)
Pályázat	gazdasági társaságok	pl. 100 millió Ft felett
Speciális komplex területi, helyi közösségi (a fenti három eljárást alkalmazza, helyi, területi kompetenciákkal)	nincs korlátozva	nincs korlátozva

A 2014-2020-as végrehajtási időszakban olyan eljárásrend kialakítása a cél, amely biztosítja az egyes **alapok** (ERFA, ESZE, KA, EMVA) **eljárásrendjeinek összehangolását** (a sajátosságok biztosítása mellett), kiterjedve a vidékfejlesztési támogatások szakmai céljára, tartalmára is.

Az eddigiekben alkalmazott ágazati-tematikus lehatárolásokat az integráció lehetőségét megteremtve kell kialakítani. A programok, az alapok, és a támogatási konstrukciók egymástól való elhatárolásában lehetővé kell tenni a projekt-alapú lehatárolást is.

Az uniós fejlesztési **kifizetések volumene elsősorban az előzetes keresletfelmérés és az ahhoz kapcsolódó partnerségi folyamat minőségének, azaz a kereslet és kínálat illesztésének függvénye**, ezért az elemzésben fontos szempont, hogy az egyes eljárások a kereslet potenciális nagyságát is figyelembe vegyék, illetve elősegítsék a projektgenerálást.

A következő időszakban az abszorpció cél mellett az eredményességi cél is előtérbe fog kerülni, vagyis a tagállamok által vállalt indikátorok nem teljesülése esetén forrásmegvonási szankciókat helyezhet kilátásba az Európai Bizottság, ezért a támogatások hatékonysága, s azok mérhetősége még hangsúlyosabb szerepet kap a folyamatok kialakításánál.

Az új működési modell **tervezetét az alábbi ütemezéssel javasoltuk elkészíteni**. Mostani tanulmányunk a 2. pont szerinti vázlatos folyamatleírást tartalmazza.

1. Az új működési modell koncepciója

Határidő: 2013. július 1.

2. Az új működési modell vázlatos folyamatleírása

Határidő: 2013. szeptember 15.

3. Az új működési modell részletes folyamatleírása, segédletek elkészítése

Határidő: 2013. december 1.

2. Központilag mentorált projektek

A jelenlegi allokációs rendszert sújtó problémák és 2014-től érvényes új EU-s elvárásoknak való megfelelési szükségesség okán **2014-re javasolt a jelenlegi allokációs modellek helyett új, innovatív projektgenerálási eljárások** bevezetése az uniós fejlesztési források allokációja során.

A konstrukciótípus magában foglalná a nagyprojekteket, a jelenlegi kiemelt projekteket, illetve bizonyos összegnél (pl.100 millió Ft) **nagyobb összköltségű projekteket**, amelyeket **közösségi kedvezményezettek (központi/önkormányzati költségvetési szervek, állami/önkormányzati**

gazdasági társaságok, nonprofit szervezetek) valósítanak meg. A központilag mentorált programvégrehajtás lényege, hogy egy egységes szempontrendszer vagy módszertan („Projektcsatorna”) alapján meghatározott, ill. összegyűjtött, projektkezdemény-állomány központi, uniós forrásból történő létrehozásával, aktív előszelektálásával egy egységes, programozott szemléletű projektfejlesztési (mentorálási) forrás-hozzárendelés valósulhat meg.

A konstrukciótípus részletes kidolgozása kapcsolódhat a 1324/2013. (VI. 12.) Korm. határozathoz a Projekt és Pályázat Előkészítő és Menedzsment Központ létrehozásáról a Széchenyi Programiroda keretein belül.

A folyamat főbb szakaszai

A fejlesztési **források** hazai **allokációját meghatározó folyamatok** alapvetően **három, egymástól elkülöníthető fő szakaszra** oszlik. Ezek a következők:

- az előkészítési szakasz;
- a döntési/forrás-lekötési szakasz;
- megvalósítás időszaka.

Az előkészítés

Az előkészítési időszak támogatói szempontból magában foglalja a fejlesztési források allokációja tervezését és programozását; az egyes forrás-kihelyezési eljárások vizsgálatát és kiválasztását. Azaz **ebben a szakaszban szükséges az egyes forrásokkal támogatható területek és témák egységes, priorizált rendszerbe foglalása**, és a források indikatív prioritások közötti, illetve prioritáson belüli felosztása, esetlegesen **a kapcsolódó előkészítési és mentorálási tevékenységek elvégzése**.

A potenciális projektgazda szempontjából ezen időintervallum kiterjed a projektötlet felmerülésétől, az ahhoz kapcsolódó, valamilyen megvalósíthatósági tanulmányon és, vagy üzleti terven alapuló fejlesztési forrás-igény és szükséglet tervezésén keresztül az egyes finanszírozási formák és módok kiválasztására és a finanszírozási igény(ek) keletkeztetésére/prezentálására.

A projekt szelekció

A **döntési/forrás-lekötési** szakasz támogatói szempontból magában foglalja az egyes fejlesztési forrásokra vonatkozó igények érkeztetését, formai és szakmai értékelését, továbbá az azokra épülő, vonatkozó kiegészítő információk begyűjtését, illetve magának a kötelezettség-vállalási döntésnek a meghozatalát.

A potenciális projektgazda szempontjából ezen időintervallum a fejlesztési ötlet érkeztetése időpontjától, az esetleges hiánypótlási folyamaton keresztül a döntést tartalmazó információ érkeztetéséig terjed.

A megvalósítás

A **megvalósítási** szakaszba – értelemszerűen – az előző szakaszt részleges, vagy teljes kötelezettség-vállalással záró igények kedvezményezettjei léphetnek (akik nem részesültek fejlesztési forrásban az első, vagy a második szakaszba tudnak visszacsatolni).

Ez az időszak támogatói szempontból magában foglalja az egyes fejlesztési források társfinanszírozására vonatkozó kötelezettségvállalási döntések szerződéses keretekre konvertálását, ill. a teljes projekt ütemezett megvalósítása nyomon-követését, ellenőrzését, illetve részleges, vagy teljes, szakaszos, vagy utó-finanszírozását.

A potenciális projektgazda szempontjából ezen időintervallum a kötelezettségvállalási, támogatási szerződés(ek) érkezése időpontjától, az azok megkötésén keresztül, az esetleges kiegészítő, vagy cash flow szempontú forrás-biztosítás megszervezésén túl a teljes fizikai és adminisztratív megvalósítási folyamatot, a fejlesztési forrás-igény kérelmek benyújtását és kezelését, illetve az ellenőrzési és egyéb információs igényekre való rendelkezésre állást és kiszolgáltatást is magában foglalja, egészen a záró jelentés elfogadásáig terjedően.

A projektcsatorna tervezett folyamatábrája

A központilag mentorált projektek kiválasztásának folyamata:

1. Egy előzetes kínálat (OP-k) és egy egységes szempontrendszer vagy módszertan („Projektcsatorna”) alapján meghatározott, ill. **összegyűjtött, projektkezdemény-állomány központi, uniós forrásból történő** létrehozása (az előzetes kínálatra alapozott keresleti oldal feltérképezése).
2. A létrehozott projektkezdemény-állomány aktív **előselektálása** (a bizottsági szerződések véglegesítésével párhuzamosan zajló program-megfelelőségi, illetve támogatás- jogosultsági szelekció), majd **egy fajlagos minimum szempont teljesítése szempontjából való vizsgálata**.
3. A minimum szempontot teljesítő projekt-kezdemények tekintetében **egy egységes programozott szemléletű projektfejlesztési (mentorálási) forrás- és kapacitás-hozzárendelés központilag koordinált módon** – 100%-ban uniós forrásból.
4. A mentorálási folyamatban végighaladt, ezzel **elkészült projektek összvolumene alapján gördülő önerő alap felállítása és a projektek tekintetében** (előzetes és esetlegesen központosított) (köz)**beszerzési eljárás lefolytatása**, amelynek feltétele, hogy az ajánlatok csak és

kizárólag elszámolható költség-elemekre épülhetnek (megj.: a később nem ilyenek minősülő elem tekintetében az ajánlattevő áll helyt). Az eredményhirdetéssel párhuzamosan, az abban megjelenő vállalási ár tekintetében egy **kvázi automatikus** (szakmai értékelést már értékelést nem igénylő) **kötelezettség-vállalás** 100%-os induló finanszírozás biztosításával (megj.: ha a kínálat meghaladja a keresletet, azaz az időszaki keret nem elegendő a piaci igények kielégítésére szakmapolitikai szelekció és sorba rendezés lehetséges) ;

5. A megvalósítás **során teljes körű és integrált menedzsment-támogató kapacitás** és erre épülő eljárási modell (szükség esetén központi irányítási támogatás) alkalmazása.

Az új eljárás lényege tehát, hogy **az egyes potenciális projekt-kezdemény állományhoz** egy központi mentoráló szolgáltatás hozzárendelése révén **egységes módszertan alapján, központilag koordinált és ütemezett** (célérték elérés és költség tekintetében is) **modellben, komplex és teljes körű finanszírozást biztosító pénzügyi csomagokban rendelhető hozzá, majd folyamatosan nyomon-követhetők és menedzselhetők lesznek az egyes fejlesztési források** (közte az uniós, a hazai, ill. az egyéb).

A folyamatosság és a nyomon követhetőség biztosítása mellett a mentorált program-végrehajtási mechanizmusban **a jelentős költség-csökkentés és gyorsítás is megvalósul**. Nem csupán **az előkészítés során csökken a fajlagos egy projektre jutó költség és idő**, de a mentorálás során már a szakmai és jogi-formai elvárásoknak megfelelő projekt tartalmak jönnek létre. **Nem lesz szükséges sem az elkészült projektek „újbolí” szakmai, vagy az elkülönült közbeszerzési értékelése, sem a támogatási-szerződés kötési és előkészítési és ellenőrzési mechanizmusnak való duplikált alávétel sem**, s a **megvalósítás gyorsaságát** a folyamatos és **teljes körű cash flow-t is biztosító komplex pénzügyi termék-csomag** is gyorsítja/támogatja.

3. Normatív támogatási konstrukciók, programok

A 2014-re javasolt új, innovatív projektgenerálási eljárások bevezetése mellett **a kedvezményezettek felé kisebb költséget jelentő normatív támogatásokat**, egyszerűbb feltételrendszerű visszatérítendő támogatásokat erőteljesebben kell alkalmazni az uniós fejlesztési források allokációja során.

A potenciális kedvezményezettek számára kiszámítható, lehetőleg egyablakos ügyintézés szükséges kialakítani, az évek között előre és nyilvánosan ütemezett, a támogatási igények lehetőleg folyamatos benyújtását szolgáló forrásallokációs tervezéssel.

A konstrukciótípus elsősorban **a kisebb összegű** (pl. 100 millió Ft alatti beruházás méret) **pályázati konstrukciókat helyettesítené**, amelyeknél a **mikro- és kisvállalkozások, a lakosság (társasházak és családi házak), illetve a nonprofit szervezetek a kedvezményezettek, s magában foglalná a pénzügyi konstrukciókat is**. A jelenlegi pályázati konstrukciók helyett a támogatási konstrukcióban a feltételeknek megfelelő kedvezményezettek automatikusan megkapnák a támogatást.

Fejlesztés-finanszírozási értelemben megállapítható, hogy normatív eljárásokat és **pénzügyi termékeket** abban az esetben **értelmes/szükséges kialakítani, ha:**

- **nagyszámú ügyfél/kedvezményezett** között oszlik meg a kereslet
- az egy ügyfélre/kedvezményezettre jutó beruházási **érték nem túl magas, és szegmensenként limitált**
- a **visszatérítendő támogatások nagysága nem tudja kielégíteni** a teljes keresletet
- s az **ügyfeleket/kedvezményezetteket** egy **közös pénzügyi feltételrendszerben lehet kezelni** (viszonylag normatív módon)

A fenti szempontok figyelembevételével **standard pénzügyi termék kialakítását az alábbi szegmensekre javasoljuk:**

- mikro- és kisvállalkozások,
- lakosság (társasházak és családi házak), illetve
- nonprofit szervezetek társasházak

A vállalkozások esetén a konstrukció a jelenlegi kombinált mikrohitel konstrukció egyszerűsített verziója lenne, hiszen a pályázati rész formálisan is megszűnne, a pénzügyi közvetítő a normatív támogatás kritériumait ellenőrizné (a hitelképesség vizsgálatán túlmenően), s nem lenne kötelező a kedvezményes pénzügyi termék (hitel, garancia) igénybevétele sem. Ezen konstrukciók **előnye, hogy az intézményrendszeren belül és a kedvezményezettekénél is jelentősen csökkenne az adminisztráció** (jelenleg a pályázatok darab számát illetően ezen csoport teszi ki az igénylések többségét), illetve a megfelelő feltételek kialakítása mellett (viszonylag alacsony támogatási intenzitás, beruházási célok megfelelő kijelölése) **a konstrukciók folyamatosan elérhetőek lennének a vállalkozók és a lakosság (energetikai beruházások) részére** a teljes időszakban.

Szélesebb körű lehetőségek az egyszerűsített költségelszámolásra

A 2007 és 2013 közötti időszakban bevezetett egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek megteremtették a pénzügyi irányítással, ellenőrzéssel és auditálással járó terhek csökkentésének feltételeit mind a kedvezményezettek, mind az országos és a regionális hatóságok számára. A kohéziós politika teljesítményorientáltságának növelésére is lehetőséget nyújtanak, ugyanis az átalánydíjak és különösen az egy egységre jutó költségek a szerződés szerinti kimenetek és eredmények megvalósulásához köthetők.

A Bizottság az egyszerűsített költség-visszatérítés terén a jelenlegi rendszer fenntartását és kibővítését javasolja a 2014 és 2020 közötti időszakra, hogy ezáltal csökkenjenek az adminisztrációs terhek:

- az egyszerűsített költségek mind az öt alapra alkalmazhatóak;

- az egyszerűsített költségek kiszámításának jelenlegi módszerei 2014-től is alkalmazhatóak (lásd lent);
- a fix kulcsok, az egy egységre jutó költségek és az átalánydíjak egy részét az EU szintjén állapítják meg;
- az átalánydíjak maximális mértéke 100 000 euróra nő;
- különféle költségek esetében engedélyezve lesz a fix kulcsok használata;
- használni lehet a hasonló típusú projektekben alkalmazott uniós és országos finanszírozási eszközök egyszerűsített költségelszámolási lehetőségeit.

Egyszerűsített pénzügyi elszámolások formái:

- „Flat rate” alkalmazása közvetett költségeknél: a közvetlen költségek bizonyos arányában számíthatóak (maximum 20%)
Elszámolható költség = közvetlen költségek + (a közvetlen költségek bizonyos %-a)
- Standard egységköltségek alkalmazása: a kifizetés az egységköltségek és a kedvezményezett „egységek” szorzataként elszámolható
Pl.: elszámolható költség = tanulók száma x a tanulók egységköltsége
- Egyösszegű kifizetések (kisebb mint 100 ezer EUR): a kifizetés akkor teljesíthető, ha az előre definiált tevékenységek vagy eredmények teljesültek

Bevezethetőség feltételei:

- Valós adatokon alapuljon (valós/tény költségek)
- A módszertan rendszeres felülvizsgálata szükséges
- Legyen tényleges egyszerűsítés a végső kedvezményezett szintjén

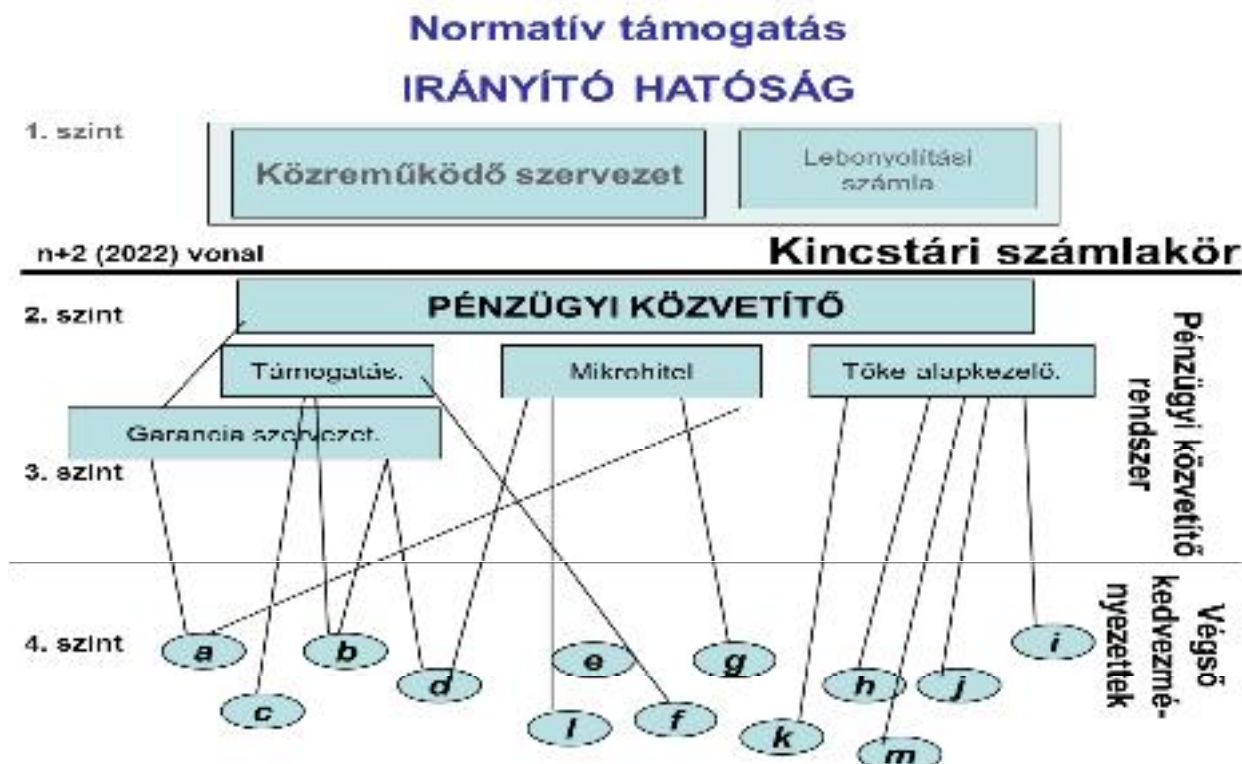
Személyzeti költségek és egyszerűbb eljárás a kisösszegű támogatások esetében

Az Európai Szociális Alap projektjeinek keretében támogatott kiadások a legtöbb esetben személyzeti költségek, ezek alkotják az Európai Szociális Alap lényegét. Ebből következően a Bizottság arra a lehetőségre tett javaslatot az Európai Szociális Alap esetében, hogy a projekt teljes jogosult költségeit a közvetlen személyzeti költségek alapján számítsák ki úgy, hogy 40 %-ot hozzáadnak az említett költségekhez. Ezt a mértéket a szabályozás állapítja meg, így az országos hatóságoknak nem kell bizonylatolniuk a költségeket.

A kis támogatások alkalmazása kiemelt fontosságú az ESZA projektek esetén, hogy átlátható módon kiszámított egyszerűsített költségelszámolási lehetőségeket lehessen használni. A 100 000 euró alatti támogatások esetében a költségvetés vázlata elkészíthető a projekthez kapcsolódó konkrét egyszerűsített költségelszámolási lehetőségek alapján. Ezt a költségvetést archiválja az irányító hatóság az egyszerűsített költségelszámolást alátámasztó bizonylatként. A

projekt kifizetései azonban az egyszerűsített költségelszámolási lehetőségeken alapulnak, és nem magán a költségvetésen.

A normatív támogatások vázlatos modellje

4. Speciális komplex területi, helyi közösségi konstrukciók

2014-től az EU szabályok alapján **komplex (terület)fejlesztési tartalmak** kerülnek majd **támogatásra az uniós alapokból**, ezért kiemelt fontosságú a megyei/városi támogatási eljárások, konstrukciók kidolgozása, amelyek illeszkednek a többi eljáráshoz, de speciális helyi kompetenciákkal a döntéshozatalban.

Integrált területi beruházások (ITB)

Az Európai Bizottság által javasolt új integrálási eszköz az Integrált Területi Beruházás (ITB), mely alkalmazása esetén biztosítja a területi stratégiák integrált módon történő megvalósítását a 2014-2020-as programozási időszakban.

Az eszköz lehetővé teszi, hogy Magyarország összekapcsolja egy vagy több operatív program prioritási tengelyeiből származó támogatásokat, és ezeket a több dimenziós, ágazatokat átfogó beavatkozások végrehajtásához használja fel. Az eszköz segítségével Magyarország a területi problémáinak kezelését és a területi fejlődési potenciáljainak kihasználását támogathatja. Az eszköz használatával lehetővé válik, hogy több alap, akár több operatív program is szolgáljon

egyegy integrált térségi beavatkozás-csomagot. Az ITB eszköz támogathatja mind a decentralizált területi fejlesztéseket (megyék, nagyvárosok), mind az országosan kiemelt, központilag tervezett és végrehajtott vagy koordinált jelentős területfejlesztési beavatkozásokat.

Az ITB irányítására és végrehajtására az irányító hatóságok egy vagy több közreműködő szervezetet (KSZ) jelölhetnek ki. A KSz-ek lehetnek helyi hatóságok, regionális fejlesztési szervezetek vagy civil szervezet is.

A közösségi irányítású helyi fejlesztés (CLLD, lásd lent) az ITB-k megvalósítási folyamatának egyik építőeleme is lehet.

A tervezett ITB-t és indikatív forrásait az egyes operatív programoknak szükséges meghatározniuk. Az eszköz finanszírozható az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap (ESZA) és a Kohéziós Alap forrásaiból származó támogatásokon valamint pénzügyi eszközökön keresztül is. Az ITB használatával kapcsolatos feltételeket a Partnerségi Megállapodásban kell rögzíteni.

Magyarországon a 2014-2020-as időszakban várhatóan ITI-k kerülnek megvalósításra minden megye vonatkozásában, valamint minden megyei jogú város és közvetlen térsége tekintetében.

A megyei önkormányzatok előre meghatározott forráskeretű fejlesztési csomagot terveznek, melyek ITI formájában valósulhatnak meg. A megyei önkormányzatok várhatóan a fejlesztési csomagjaik végrehajtásában is szerepet kaphatnak. E feladatok bizonyos esetekben ágazati forrásokat és koordinációt is igényelnek, ezért egyes ágazati operatív programokban is megjelenhetnek.

Fenntartható várostérségi fejlesztések

A megyei jogú városok fejlesztési csomagjai nagyrészt ITB keretében valósulnának meg a Partnerségi Megállapodás alapján. A városi ITB-k fő célja a városok helyi gazdasági szerepköreinek erősítése, a zöld gazdaságra történő átállás elősegítése, a fenntartható közlekedés és a városi környezet fejlesztése, és a leromlott városi területek komplex megújítása a társadalmi befogadás erősítésével

A megyei jogú városok és vonzáskörzeteinek (várostérségek) integrált településfejlesztési stratégiája alapját képezi a fenntartható városfejlesztési ITB Tervnek. A várostérségi integrált programok tervezési térségeinek lehatárolásával kapcsolatos irányelveket az 1081/2013. (IV. 5) kormányhatározat tartalmazza.

A Partnerségi Megállapodás tervezete alapján a fenntartható városfejlesztést szolgáló ITB elsősorban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programban (TOP) kap helyet. A programot az OP egyes jól elkülöníthető, ismert forrásmagyságú, ERFA és ESZA finanszírozású prioritási tengelyei integrálják.

Az ITB Terv tervezett tartalma:

- A koherencia bemutatása a meglévő integrált területi fejlesztési stratégiákkal;

- Az ITB használatának alátámasztása (integrált megközelítés előnyei);
- A megvalósítandó intézkedéscsomag beavatkozási területei, javasolt tartalma; • A javasolt pénzügyi allokáció az érintett operatív programok vonatkozásában;
- Az ITB irányításával, végrehajtásával kapcsolatos javaslatok.

ITB-k létrehozása az Európai Területfejlesztési Együttműködés programok esetében is elvárás, amennyiben az érintett országokkal, határ menti megyék megállapodnak összefüggő a több országot érintő összefüggő területek integrált fejlesztésében (különös tekintettel a határon átnyúló agglomerálódó városi térségekre).

Közösségvezérelt helyi fejlesztések (CLLD)

A Bizottsági értékelések rámutattak, hogy az 1991-ben bevezetett LEADER kezdeményezés nem tudta valós módon integrálni a helyi igényeket és megoldásokat a helyi fejlesztési stratégiába az **EU új eszközt javasol bevezetni a 2014-2020-as költségvetési időszakra, azt a CLLD-t, amelynek alapvető célja, hogy bevonja a helyi lakosságot a társadalmi-gazdasági és környezeti kihívásokra adott válaszok kidolgozásába.**

A megújított tartalmon túl a LEADER kezdeményezések jelenleg elaprózott és alulfinanszírozott modelljét is át kívánja alakítani az új eszköz, a CLLD (ajánlott minimális programmérete 3 M EUR) melyhez a Bizottság **több, annak bevezetését ösztönző elemet kapcsolt.** Ezek a következők:

- az egyes stratégiák **több alapból is finanszírozhatóvá** válnak (a LEADER 2007 óta az EMVA alapból támogatottan működött) – amivel megvalósulhat az **integráltan tervezett és programozott, jelentősen forrásnövelt vidékfejlesztés;**
- CLLD (az innovatív pénzügyi termékekhez hasonlóan) alkalmazása esetén **az EU társfinanszírozási arány is 10%ponttal megnövelhető** – ezzel a komplex vidékfejlesztés esetén jelentősen több uniós forrás vonható be a projekt-megvalósításba;
- a CLLD eszközök alkalmazása esetén **lehetőség a hard (ERFA) és a soft (ESZA) fejlesztési elemek** egyszerre történő finanszírozására – ezzel az ingatlan, az eszköz és a kapcsolódó humán kapacitás **egy projektben** válik megvalósíthatóvá;
- **a program és projekt-előkészítési költségek, illetve menedzsment költségek** CLLD alkalmazása esetén **elérhetők a helyi szereplők részére is** – ezzel **helyi szereplők is uniós forrásból juthatnak uniós előkészítési és menedzsment forrásokhoz.**

A jobb menedzsment érdekében **a tagállam,** illetve az érintett IH dönthet úgy, hogy **delegálja a CLLD-vel kapcsolatos feladatokat egy külön CLLD-s közreműködő szervezetnek,** akár az egyes alapok tekintetében külön-külön is, amivel a forrásköltség központi koordinációja is biztosítható.

Az érintett Irányító Hatóságnak **előzetes meg kell határozni** CLLD alkalmazásakor:

- a főbb célokat és prioritásokat,
- a bevont területek típusait,
- az egyes alapokra vonatkozó becsült költségvetéseket,
- a javasolt irányítási módszereket, azon belül:
  - **a helyi akciócsoportok (HACs) szerepét a megvalósításban;** ▪ **az előkészítő támogatásos felhasználásának rendjét.**

5. Pályázati konstrukció

A jelentős költségű és időigényes pályázat alapú kiválasztás fókuszálni kell a valóban verseny alapú kiválasztást igénylő területekre (pl. egyes K+F+I területek, tehetséggondozás, versenyszféra).

Alkalmazása a **gazdasági társaságok számára kiírt nagyobb összegű beruházásokra**, projektekre korlátozódna, mivel itt **jogszabályi előírás miatt nem lehet eltekinteni használatuktól**, ugyanakkor a központi mentorálás részben itt is működhet.

Az eljárásrend alapvetően a 2007-2013 közötti időszakban alkalmazott eljárásrendre épülne, újra meggondolandó a kétfordulós pályázat bevezetése, amely illeszkedhetne közösségi kedvezményezettek számára kialakítandó projektcsatornához.

A támogatási döntést megelőzően a potenciális kedvezményezettektől megkövetelt adminisztratív elvárásokat a minimumra kell szorítani. Kevesebb igazolás, a kedvezményezettek köznyilvántartásokban tárolt adatainak bekérését a végrehajtó intézményrendszer intézze a kedvezményezett helyett, a pályázatírás adminisztratív terhének részbeni átvállalása a végrehajtó intézményrendszer részéről, illetve fontos az elektronikus, illetve on-line ügyintézés kiterjesztése, a pályázói valamint a projekt adminisztrációs felületek továbbfejlesztése.